

REPUBLIKA
SLOVENIJA
VIŠJE
DELOVNO
IN SOCIALNO
SODIŠČE

VDSS sodba Pdp 1165/2013

Sodišče: Višje delovno in socialno sodišče

Oddelek: Oddelek za individualne in kolektivne delovne spore

ECLI: ECLI:SI:VDSS:2014:PDP.1165.2013

Evidenčna številka: VDS0012071

Datum odločbe: 06.03.2014

Senat: Tatjana Prebil (preds.), Sonja Pucko Furman (poroč.), Biserka Kogej Dmitrovič

Področje: DELOVNO PRAVO

Institut: redna odpoved pogodbe o zaposlitvi - krivdni razlog - opozorilo na izpolnjevanje obveznosti - opozorilo pred odpovedjo

Zveza: ZDR člen 31, 32, 35, 83, 83/1, 88, 88/1, 88/1-3.

Jedro

Tožnik ni izrecno in nedvoumno obvestil nadrejenih o spremembi dobavnice. S tem je kršil obveznosti iz delovnega razmerja (dolžnost vestnega opravljanja dela, upoštevanje delodajalčevih navodil in obveznost obveščanja). Gre za majhno težo kršitve, ki jo je tožnik storil zaradi svoje prevelike angažiranosti pri delu. Storjena kršitev ni take narave, da bi dejansko onemogočala nadaljevanje delovnega razmerja med delavcem in delodajalcem, zato ne gre za utemeljen in resen odpovedni razlog. Ker kršitev ni taka, da bi upravičevala odpoved pogodbe o zaposlitvi kot skrajno sredstvo, je izpodbijana redna odpoved pogodbe o zaposlitvi iz krivdnega razloga nezakonita.

Izrek

Pritožba se zavrne in se potrdi izpodbijana sodba sodišča prve stopnje.

Obrazložitev

Sodišče prve stopnje je z izpodbijano sodbo ugotovilo nezakonitost redne odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz krivdnih razlogov z dne 14. 12. 2011 (I. točka izreka) in toženi stranki naložilo, da je dolžna tožnika pozvati nazaj na delovno mesto, ki ga je opravljal pred odpovedjo pogodbe o zaposlitvi, ga prijaviti v matično evidenco ZPIZ za čas od nezakonitega prenehanja pogodbe o zaposlitvi do vrnitve nazaj na delo, mu obračunati pripadajoče bruto plače za ves čas nezakonite odpovedi ter mu plačati po predhodnem odvodu davkov in prispevkov neto zneske z zakonskimi zamudnimi obrestmi od zapadlosti posamezne mesečne plače v plačilo dalje do plačila in mu za ves ta čas priznati tudi vse druge pravice iz delovnega razmerja (II. točka izreka). Odločilo je, da je tožena stranka dolžna v roku 8 dni povrniti tožniku stroške postopka v višini

2.154,20 EUR, skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi od izteka roka za plačilo do plačila (III. točka izreka).

Zoper navedeno sodbo se iz vseh pritožbenih razlogov pritožuje tožena stranka in pritožbenemu sodišču predlaga, da pritožbi ugodi, izpodbijano sodbo spremeni tako, da tožbeni zahtevek zavrne v celoti oziroma podredno, da zavrne zahtevek za reintegracijo delovnega razmerja in določi odškodnino v skladu s 118. členom Zakona o delovnih razmerjih. V pritožbi poudarja, da je potrebno težo kršitve pri redni odpovedi iz krivdnih razlogov presoјati drugače kot pri izredni odpovedi. Tožnik je pri izdelavi in uporabi dobavnice ravnal samovoljno, saj je brez odobritve delodajalca in v nasprotju z njegovimi navodili sestavil in uporabil dobavnico, ki se pri toženi stranki uporablja pri poslovanju z družbo A. d.d.. Tožnik pa je že pred tem ravnal samovoljno, ko se je v nasprotju z navodili tožene stranke dne 18. 9. 2010 udeležil delavnice B. v C.. Opozorila pred redno odpovedjo pogodbe o zaposlitvi očitno niso dosegla svojega namena, in je tožnik s svojimi kršitvami nadaljeval. Tožnik je brez navodil tožene stranke spremenil obliko dobavnice in jo uporabil. O tem ni obvestil niti neposredno nadrejene D.D. niti direktorice tožene stranke, prav tako pa ni poskrbel za to, da bi se sprememba dobavnice vnesla v Tedenski načrt dela za Enoto E.. Vnesel jo je le v F. (ki pa se direktorici tožene stranke ne dostavlja). V spremenjeni dobavnici je tožnik navedel svoj službeni elektronski naslov, s čimer je toženi stranki onemogočil nadzor nad poslovanjem s poslovnim partnerjem A. d.d.. Tožnik je s svojim ravnanjem posegel v pristojnost direktorice, kar še dodatno izkazuje težo kršitve. Napačna je ugotovitev sodišča prve stopnje, da toženi stranki zaradi spremembe in uporabe dobavnice ni nastala nobena škoda. Za kršitev obveznosti delavca je namreč dovolj že nevarnost nastanka materialne škode, sicer pa je tožena stranka zaradi spremembe in uporabe elektronske dobavnice morala narediti inventuro. Spremenjena dobavnica ni zagotavljala verodostojnega vodenja računovodstva, saj ni bila skladna s Pravilnikom o računovodstvu ter Slovenskimi računovodskimi standardi. Napačen je zato zaključek sodišča, da je spremenjena dobavnica predstavljala verodostojno knjigovodsko listino. V primeru elektronskega izpisovanja dobavnic je potrebno onemogočiti ponovno spreminjanje dobavnice potem, ko je natisnjena. Na dobavnici pa tudi ni bilo stampiljke tožene stranke. Sodišče prve stopnje se v sodbi ni opredelilo do Slovenskih računovodskih standardov, ki določajo postopek in način vodenja knjigovodskih listin. V zvezi z dejstvom, da je tudi spremenjena dobavnica predstavljala verodostojno knjigovodsko listino, pa se je napačno sklicevalo na izjavo G.G., ki je po izobrazbi socialna delavka. Priča H.H. je izpovedala, da bi bilo elektronske dobavnice mogoče voditi le, če bi pri toženi stranki vodili materialno knjigovodstvo ter bi imeli ustrezen računalniški program, tako pa se je lahko vsak izvod dobavnice natisnil drugače. Sodišče se do te izpovedbe ni opredelilo, izvedlo pa ni tudi dokaza z izvedencem finančne stroke, zato je dejansko stanje nepopolno ugotovljeno. V navedeni zadevi niso podani pogoji za reintegracijo tožnika nazaj na delo. Reintegraciji je tožena stranka nasprotovala in predlagala določitev odškodnine na podlagi 118. člena ZDR, saj je bilo zaradi tožnikovega ravnanja porušeno zaupanje. Tožnik je s svojim ravnanjem izkazal neprimeren odnos do dela, zaslišane pričë pa so izpovedale, da so se po tožnikovem odhodu delovne razmere izboljšale. Sodišče bi moralo upoštevati tudi določbo 118. člena novega Zakona o delovnih razmerjih. Sodišče prve stopnje je napačno odmerilo nagrado za postopek in narok za ponovljeni postopek, saj sta lahko ti dve nagradi priznani le enkrat.

Tožnik v odgovoru na pritožbo prereka pritožbene navedbe in pritožbenemu sodišču predlaga, da pritožbo kot neutemeljeno zavrne. Dokazni postopek je pokazal, da tožena stranka tožniku ni nikoli dala navodil v zvezi z uporabo dobavnice, prav tako tožnik ni prejel nikakršne odredbe ali pooblastila, zato je neutemeljen očitek, da je kršil 32. člen ZDR. Iz izpovedi zaposlenih izhaja, da so se o novi dobavnici že dlje časa pogovarjali in so se vsi zaposleni strinjali s spremembo dobavnice, ker je to olajšalo delo in zmanjšalo možnost napak pri beleženju količin in šifer izdelkov. Spremenjene dobavnice so uporabljali tudi drugi, pa niso prejeli opozorila ali odpovedi. Tožnik je utemeljeno domneval, da sta direktorica in D.D. seznanjeni s spremenjeno dobavnico,

saj jo je posredoval G.G. (ki je bila tudi zadolžena za pisanje Tedenskega plana dela), D.D. pa je poslal e-mail 27. 9. 2011. Pravilnik o računovodstvu dovoljuje elektronske dobavnice, na njihovi podlagi pa so bili izdani tudi računi. Žig tožene stranke ni obvezen element dobavnice. Direktorica tožene stranke je uporabe takih dobavnic dopuščala en mesec po ugotovitvi, odredila pa je spremembo elektronskega naslova in dodala žig zavoda. Neutemeljen je tudi očitek, da je tožnik onemogočil toženi stranki vpogled v poslovanje z A. d.d., saj je bil na dobavnici naveden njegov službeni elektronski naslov. Tožnik s spremembo dobavnice tudi ni posegel v pristojnosti direktorice, saj je bil tožnik zadolžen za delo z A. d.d.. Navaja, da je napačen zaključek sodišča prve stopnje, da se je samovoljno udeležil srečanja v C.. Direktorica bi lahko tožnika v elektronski korespondenci seznanila, da delodajalec tega projekta ne izvaja več in mu tega ne dovoli, a je odgovorila le, da eden izmed uporabnikov ne želi zraven. Tožnik je zato utemeljeno domneval, da direktorica sicer soglaša z udeležbo uporabnikov v C. - a ne v imenu tožene stranke. Projekt B. se je izvedel v imenu zavoda I.I.. Nesprejemljivo je, da je zaradi elektronskega sporočila, v katerem je tožnik označil navodilo nadrejene za smešno in popolno nepoznavanje narave dela, prejel opozorilo pred redno odpovedjo pogodbe o zaposlitvi iz krivdnih razlogov. Očitki o neprimernem odnosu do sodelavcev so pavšalni, saj so jih ovrgle izpovedbe zaslišanih prič. Neutemeljena je tudi trditev tožene stranke, da niso podani pogoji za reintegracijo. Tožnik je vse od decembra 2011 brez zaposlitve in prihodkov, zato ne more preživljati sebe in treh šolajočih se otrok.

Pritožba ni utemeljena.

Pritožbeno sodišče je preizkusilo izpodbijano sodbo v mejah razlogov, ki jih uveljavlja pritožba in skladno z drugim odstavkom 350. člena Zakona o pravdnem postopku (ZPP, Ur. l. RS, št. 26/99 in nadaljnji) po uradni dolžnosti pazilo na bistvene kršitve določb postopka po 1., 2., 3., 6., 7., 11. točki, razen glede obstoja in pravilnosti pooblastila za postopek pred sodiščem prve stopnje ter 12. in 14. točki drugega odstavka 339. člena ZPP in na pravilno uporabo materialnega prava. Pri navedenem preizkusu je ugotovilo, da sodišče prve stopnje ni storilo bistvenih kršitev določb postopka, na katere pazi po uradni dolžnosti, niti tistih, ki jih uveljavlja pritožba. Sodišče prve stopnje v izpodbijani sodbi ni zagrešilo bistvenih kršitev določb pravnega postopka iz 14. točke 2. odstavka 339. člena ZPP, saj je sodba podrobno obrazložena in vsebuje razloge o vseh odločilnih dejstvih. Sodišče se pri odločanju v konkretni zadevi utemeljeno ni opredelilo do Slovenskih računovodskih standardov, saj slednji niso relevantni za odločitev o tem, ali je šlo pri spremembi dobavnice tožene stranke za kršitev pogodbenih obveznosti iz delovnega razmerja. Sodišče prve stopnje pa se je opredelilo tudi do izpovedbe priče H.H. v delih, pomembnih za odločitev.

Prvostopenjsko sodišče ni kršilo določb pravnega postopka, zlasti ne načela kontradiktornosti, z zavrnitvijo dokaznega predloga tožene stranke, da se postavi izvedenec finančne stroke. Po določbi 2. odstavka 213. člena ZPP o tem, kateri dokazi naj se izvedejo za ugotovitev odločilnih dejstev, odloča sodišče. Skladno z določbo 2. odstavka 287. člena ZPP senat zavrne predlagane dokaze, za katere misli, da niso pomembni za odločbo, in navede v sklepu, zakaj jih je zavrnil. Sodišče prve stopnje je ravnalo v skladu s citiranimi določbami, saj je na naroku za glavno obravnavo dne 8. 10. 2013 v sklepu navedlo, da je dejansko stanje ugotovljeno, zato so ostali neizvedeni dokazi nepotrebni. V sodbi pa je podrobno obrazložilo, zakaj je posamezne dokazne predloge zavrnilo. Predlagani a neizvedeni dokazi tudi po oceni pritožbenega sodišča ne bi mogli prispevati k drugačni ugotovitvi dejanskega stanja, sodišče prve stopnje pa je razpolagalo z vsemi potrebnimi dokazi za odločitev.

V tem individualnem delovnem sporu se presoja zakonitost redne odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz krivdnega razloga z dne 14. 12. 2011, ki jo je tožena stranka podala tožniku na podlagi 1. odstavka 80. člena ter 1. in 2. odstavka 88. člena Zakona o delovnih razmerjih (ZDR; Ur. l. RS, št. 42/2002 in naslednji), ker je kršil pogodbene in druge obveznosti iz delovnega razmerja. V odpovedi z dne 14. 12. 2011 je tožena stranka

tožniku očitala kršitev obveznosti iz delovnega razmerja, ker je v nasprotju z navodili in brez dovoljenja delodajalca sestavil lastno dobavnico in jo uporabljal, o čemer ni obvestil niti neposredno nadrejene D.D. niti direktorice. Tožena stranka je tožniku očitala tudi neprimeren odnos do neposredno nadrejene D.D. (ker ne upošteva njenih navodil, je ne obvešča in ji odvzema pristojnosti) ter neprimeren odnos do ostalih zaposlenih (s katerimi tožnik neprimerno komunicira).

Tožena stranka je tožniku predhodno podala pisno opozorilo na izpolnjevanje obveznosti na podlagi določil prvega odstavka 83. člena ZDR, ki je sicer pogoj za zakonitost redne odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz krivdnega razloga. Sodišče prve stopnje je v dokaznem postopku ugotovilo, da je bilo tožniku utemeljeno podano pisno opozorilo zaradi kršitev pogodbenih in zakonskih obveznosti iz delovnega razmerja glede vestnega opravljanja dela (31. člen ZDR), upoštevanja delodajalčevih navodil (32. člen ZDR) ter prepovedi škodljivega ravnanja (35. člen ZDR), in sicer:

- ker se je tožnik skupaj z uporabniki tožene stranke v nasprotju z navodili tožene stranke in brez predhodnega obvestila direktorici tožene stranke dne 18. 9. 2010 udeležil delavnice B. srečanje v C. kot predstavnik tožene stranke, čeprav je vedel za odločitev, da se delavnice ne izvajajo več, in da potrebuje dovoljenje nadrejene za udeležbo na delavnici, in

- ker se je tožnik neprimerno obnašal do neposredno nadrejene D.D. (A20), saj se je v elektronskem sporočilu z dne 30. 9. 2010 podcenjujoče in neprimerno izražal do nadrejene ter elektronsko sporočilo poslal še v vednost G.G..

V navedenem predhodnem pisnem opozorilu je tožena stranka tožnika tudi opozorila, da mu bo v primeru, če bo ponovno kršil pogodbene in druge obveznosti iz delovnega razmerja v roku enega leta od prejema pisnega opozorila, podala redno odpoved pogodbe o zaposlitvi. Sodišče prve stopnje je tako pravilno ugotovilo, da je tožena stranka izkazala utemeljenost podanega pisnega opozorila z dne 21. 10. 2010, saj je tožnik z opisanimi dejanji kršil pogodbene in zakonske obveznosti iz delovnega razmerja iz 31., 32. in 35. člena ZDR, zaradi česar mu je tožena stranka upravičeno podala opozorilo.

Nadalje je sodišče prve stopnje ugotavljalo, ali je tožnik storil očitane kršitve v odpovedi pogodbe o zaposlitvi. Ugotovilo je, da očitka o neprimernem odnosu do sodelavcev ni potrdil nobeden izmed tožnikovih sodelavcev. Očitek o neprimernem odnosu do nadrejene D.D. pa je bil po ugotovitvi sodišča prve stopnje v odpovedi naveden le pavšalno, medtem ko je konkretne dogodke navajala šele priča D.D., zato jih sodišče utemeljeno ni upoštevalo.

V zvezi s kršitvijo, povezano z izdelavo in uporabo lastne oblike dobavnice, ki se tožniku očita v odpovedi, je sodišče prve stopnje po oceni pritožbenega sodišča v izvedenem dokaznem postopku pravilno in popolno ugotovilo vsa odločilna dejstva v zvezi s to kršitvijo, in sicer:

- da je bil tožnik zaradi daljše odsotnosti delovnega inštruktorja J.J. na podlagi delovnega navodila, sprejetega na sestanku dne 31. 3. 2010, zadolžen tudi za sodelovanje z A. d.d., kar je vključevalo logistiko nabave, oddaje in spremljanja potreb delovnega procesa z A. d.d.. Tožniku je delo z A. d.d. odredila direktorica, natančna navodila pa mu je dal delovni inštruktor J.J.;

- da tožnik glede na ugotovljen delokrog nalog, povezanih z A. d.d., ni bil odgovoren za poslovanje z družbo in ni imel pristojnosti za spremembo dobavnice, pri toženi stranki pa je bila ustaljena dolgoletna praksa uporabe samokopirnih dobavnic na kupljenih obrazcih Alea or. 5,39 družbe DZS d.o.o.;

- da je tožnik v obdobju od 3. 10. 2011 do 28. 10. 2011 za poslovanje z družbo A. d.d. uporabljal obliko dobavnice, ki jo je sam sestavil in se je izpolnila v elektronski obliki;
- da je tožnik ravnal samoiniciativno in posegel v področje, katerega ne pozna niti strokovno ne obvlada in zanj ni odgovoren, niti ni imel pristojnosti za spremembo dobavnice in je tako samoiniciativno posegel v dolgoletno prakso uporabe dobavnic;
- da tožnik o izdelavi in uporabi lastne oblike dobavnice ni izrecno in nedvoumno obvestil D.D., ki je bila tožniku neposredno nadrejena in od katere je prejemal navodila v zvezi z A. d.d.;
- da tožnik obvestila o izdelavi dobavnice ni vnesel v tedenski načrt dela za Enoto E., čeprav je direktorica tožene stranke z elektronskim sporočilom z dne 23. 6. 2011 zaposlene obvestila, da ji je potrebno plane pošiljati, da se zagotovi njena obveščенost,
- da je tožnik s tem, ko ni obvestil nadrejene o spremembi dobavnice, kršil dolžnost vestnega opravljanja dela, upoštevanja delodajalčevih navodil in obveznost obveščanja;
- da je z navedbo svojega elektronskega naslova v dobavnico toženi stranki kot delodajalcu onemogočil nadzor nad poslovanjem in z A. d.d. posloval neposredno, ne da bi nadrejenim omogočil vpogled v komunikacijo;
- da pri toženi stranki ni bilo posebne odredbe, navodila ali internega akta o uporabi samokopirnega bloka in zato tožnik ni kršil odredbe oziroma navodil delodajalca o uporabi dobavnic v obliki tiskovine Alea, kot mu je očitano v odpovedi pogodbe o zaposlitvi; pravilnik o računovodstvu pa nima posebnega določila, vezanega na uporabo določene oblike dobavnic;
- elektronska dobavnica je vsebovala vse, kar je potrebno za izstavitve računa, s to dobavnico pa tudi ni bila kršena zakonodaja ali računovodski standardi, prav tako tudi ne interni pravilnik;
- dobavnice so bile dostavljene v računovodstvo za izstavitve računa, računi so bili izstavljeni, tako da toženi stranki ni nastala nikakršna škoda.

Glede na navedene dejanske ugotovitve sodišča prve stopnje je pravilen zaključek, da je tožnik z opisanim ravnanjem dejansko kršil obveznosti iz delovnega razmerja (dolžnost vestnega opravljanja dela, upoštevanje delodajalčevih navodil in obveznost obveščanja). Sodišče prve stopnje je pravilno zaključilo, da gre za majhno težo kršitve, ki jo je tožnik storil zaradi svoje prevelike angažiranosti pri delu, zato storjena kršitev ni take narave, da bi dejansko onemogočala nadaljevanje delovnega razmerja med delavcem in delodajalcem, zato ne gre za utemeljen in resen odpovedni razlog. Pritožbeno sodišče soglaša z ugotovitvijo sodišča prve stopnje, da kršitev ni taka, da bi upravičevala odpoved pogodbe o zaposlitvi kot skrajno sredstvo, zato je pravilna odločitev, da je bila redna odpoved nezakonita, in je potrebno tožbenemu zahtevku v celoti ugoditi.

Pritožba neutemeljeno navaja, da je sodišče prve stopnje nepopolno ugotovilo dejansko stanje o tem, ali je spremenjena dobavnica predstavljala verodostojno knjigovodsko listino. V zvezi s tem je bila namreč zaslišana računovodkinja H.H., ki je med drugim izpovedala, da ni bila kršena zakonodaja ali računovodski standardi ter da so elektronske dobavnice verodostojno in pošteno izkazovale poslovne dogodke. Sodišče prve stopnje je pravilno upoštevalo tudi izpovedbo te priče o tem, da zaradi opustitve naslova uprave, ki je bil

naveden v žigu, ni bila okrnjena kontrola nad izdajo in sprejemom dokumenta v fakturiranje ter računovodsko evidentiranje in arhiviranje, saj so bile vse dobavnice določenega meseca poslane v računovodstvo, kjer so na njihovi podlagi izdajali račune podjetju A. d.d.. Sodišče prve stopnje pa je pri svoji odločitvi utemeljeno upoštevalo tudi toženkin Pravilnik o računovodstvu, skladno s katerim žig ni predviden kot obvezna sestavina knjigovodske listine.

Neutemeljena je tudi pritožbena navedba, da je tožena stranka morala tožniku podati redno odpoved iz krivdnih razlogov, ker je slednji po prejemu predhodnega pisnega opozorila ponovno ravnal samovoljno. Zgolj ugotovitev ponovne (lahko istovrstne) kršitve sama zase še ne dokazuje, da gre za resen in utemeljen razlog, zaradi katerega delovnega razmerja ni mogoče več nadaljevati (tako Vrhovno sodišče RS v zadevi opr. št. VIII Ips 215/2013 z dne 11. 3. 2014). Kot je navedlo Vrhovno sodišče RS v citirani zadevi, je potrebno pri presoji resnosti in utemeljenosti odpovednega razloga upoštevati še druge okoliščine v zvezi z delavčevim delom in samo kršitvijo, ki jih je sodišče prve stopnje v predmetni zadevi ovrednotilo ter sprejelo pravilno odločitev.

Ob pravilni ugotovitvi, da pri tožnikovem ravnanju ne gre za tako težo kršitve, ki bi upravičevala odpoved pogodbe o zaposlitvi, je pravilen tudi zaključek sodišča prve stopnje, da ni podanih razlogov za prenehanje pogodbe o zaposlitvi na podlagi sodbe sodišča in uporabo 118. člena ZDR. Sodišče prve stopnje je pri odločanju o tem upoštevalo tožnikovo izpovedbo in njegov interes za nadaljevanje delovnega razmerja pri toženi stranki. Ob upoštevanju ostalih okoliščin tožnikovega ravnanja (ki ni bilo nezakonito in je bilo storjeno zaradi tožnikove velike angažiranosti pri delu, pri čemer toženi stranki ni nastala škoda) je sodišče prve stopnje utemeljeno ugodilo tožnikovemu zahtevku za reintegracijo.

Ker niso podani niti uveljavljani pritožbeni razlogi niti pritožbeni razlogi, na katere se pazi po uradni dolžnosti, je pritožbeno sodišče pritožbo zavrnilo kot neutemeljeno in potrdilo izpodbijano sodbo sodišča prve stopnje (353. člen ZPP).

Odločitev o pritožbenih stroških je odpadla, ker stranki stroškov nista priglasili.

Datum zadnje spremembe: 08.09.2014